

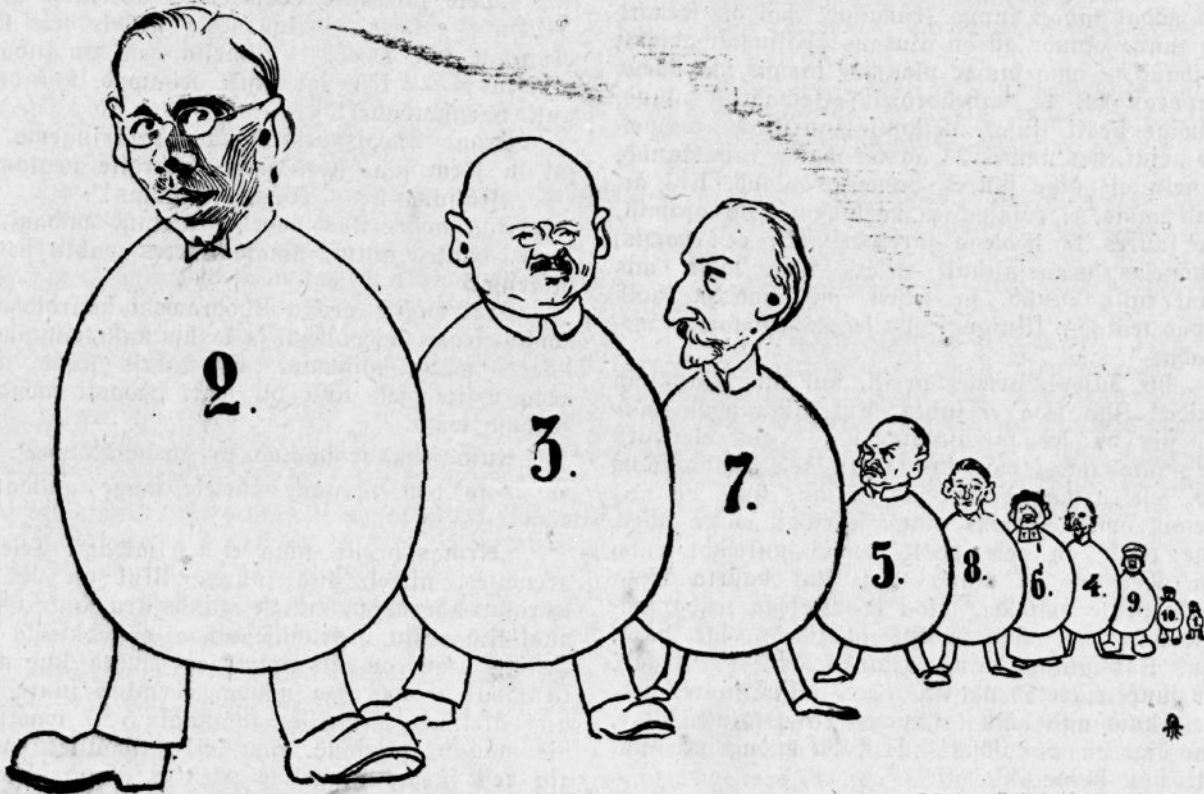
Meie Mats

Nr. 13. (195)

Laupäeval, 3. mail 1919.

Nr. 13. (195)

Meie erakonnad Asutawas Kogus saadikute arvu järel suuremast vähemani.

Neid kümme oli kokku,
kes kurjalt löid kõik lokku,
kuid sisse saanud nendest on
Rei, Strandmann, Päts ja Tõnisson
ja teised — kokku kaheksa.
Ei kohta saanud mereliit,
ka hiidlased ei leidnud siit,
mis nõudsid esimestena!

Tooge langenud sõdurite näopilta

„Teaduse“ kirjastusele Harju ja Rüütli uulitsa nurgal 46/15, avaldamiseks.

Langenud kangelaste pildid ilmuvad esiteks rahva ajakirjas „Meie Mattis“ ja pärast „Eesti vabaduse sõja mälestuse albumis“.

Tehke kauakestvaks oma langenud sugulaste ja tutvate mälestus.

Kosjasobitajad.

Sõjamehe romaan.

Horst Bodemer.

(Järg 2.)

Üks niisugune objekt oli proua Skodrowskile mõni nädal tagasi tuppä lennanud. Tal oli seekord kohe tunne olnud: asi on alusaus! Niisugust objekti ei leidnud ta oma suurte plaanide tarwis iga päew. Sellepärast oli ta kahkordsest ettevaatlik olnud, oli kõige pealt ilusad, keskmise suurusega, walget-werd neiu, kes umbes 24 aastat wana, rahustanud, sest neiu oli õige suures ärewuses olnud. Kui äri lootust andis, ei põlanud ta ka pikemat jutuajamist, mille juures ta hoolega järelepärimiste eest hoidis; ta kõneles peaaesjalikult ainult oma jõust, mis Jumal talle annud, ja sellest, mis kaardid kõik wõiwad teatada. Muidugi olla see kõik sügaw „ameetisaladus.“

„Oh Jumal, armas preili, kui mina tahaksin rääkida! Aga seda ei juhtu. Kui minu poole pöörata, siis on see ju usalduseasi — eks ole nii? Teie saate imestama, kui ruttu teie „usalduskaob, sest, armas preili, nii lihtsaks ärge kaardipanemist ometi arwake, nagu see wast wälja näeb. Kõige pealt on teie poolt kõige suuremat rahu waja. Teil ei ole muud teha, kui kaarta tõsta ja selle peale mõelda, mida heameelega teada saada soowite. — Aga wõtke üleriided, olge head, maha. Kannatage, mina aitan teid! — Ja jah, minu juure tulewad paljud, wäga paljud suures ärewuses, kuid nad kõik lahkuwad rahustajult. Õige, tuline õige on wanafõna: „Ei sööda midagi nii kuumalt, kui keedetakse.“

Ja siis segas proua Skodrowski wäga kaua kaarta, waatas sellejuures neiuale näkku, raputas pead, naeratas, ja siis järgnes ikka seesama: „objekt“ ütles midagi, see oli inimlikult nii arusaadaw, sest kõik, mis seal südames seisab, kipub ju wälja. Ja kui siis ka ainult tähendused üle huulte tulid, proua Skodrowskile oli neist küll — tema oskas neist juba sisse wälja koorida. Mis ta siis kaardidest wälja luges, awaldas ta õige ettevaatlikult, siis järgnes harilikult kerge peanikutus, wõi koguni wastus, ja kui ta märkas, et ta edasi ei jõudnud, siis tegi ta õige mureliku näo ja soowis, et neiu teine kord weel tuleks, „takistused“ olla nüüd liig suured, kuid kõrwaldatawad. Kuid neiu waligu tulekuks päew, mil ta rahulikum on.

Ja nüüd tulid soowitud tähendused neiu huultelt — erguliselt ruttu puistati nad wälja. Proua Skodrowski tegi, nagu ei oleks ta midagi kuulnud, tippis esiti ühe kaardi peale teises reas, siis ühe peale neljandas, kergitas kulme ja pomises

midagi oma ette. Ja siis tõstis ta silmad üles ning waatas neiuale näkku.

„Teie olete läis wastandid! Keegi teie sugulane on sellejuures süüdi. Rutuline lahendus paistab hädasti tarwilik olewat, sest selle all kannatab teie terwis. Kuidagiwiisi etenda ka armastus sellejuures oma osa! Aga, armas preili, see seisab esialgu alles eemal!“

Proua Skodrowski tähendas ühe kaardi peale, mis kolmanda rea lõpul seisis.

Peanikutus näitas, et ta õigele teele oli sattunud.

Nüüd oli edasimineku kerge.

„Teie tahaksite heameelega abielusse astuda! — Hm — hm! — Aga seda, kellele teie lähete, ei tunne teie weel! — Imelik, seal on juba jälle takistus! — Nii imelikult seisawad kaardid ainult harukordadel!“

Proua Skodrowski hakkas taja lugema. Kord jäi ta sõrm siia, kord sinna kaardile peatama:

„Naljakas! — Wäga naljakas!“

Aga noor, ilus neiu ei ütelnud midagi. Ta istus, huuled kinni, ninasõrmetes wabin ja kortis otfaesifel.

Seal wõttis proua Skodrowski kaardid õhates kokku, segas neid uuesti ja laskis kaksteistkümmend kaarti wälja tõmmata. Ta tahtis nüüd ainult aega wõita, sest talle oli weel hädasti mõnda tähendust waja.

Kuid seda ei saanud ta ka nüüd weel.

Siis tegi wanake enesele kõige usaldawama näo.

„Armas preili, täna ei saa midagi. Teie olete ärewuses, nimelt liig suures. Mul on siin akati wõrdlus käepärast, millest igauks aru saab. On ma final liig palju hõõrumise pinda, ei jookse ta hästi. Ja siis, mis on siis inimesegi muud kui masin? Muidugi ei wõi ma nõuda, et minu juure tuleksit et äielikus hingelises tasakaalus — wastuoksa; siis magab teatejõud. Aga teil näib alles natuke aja eest sügaw hingeline põrutus olnud olewat ja sellepärast on teie südames kõik alles mäsamas. — Mis ma siamaani ütlesin, seda oli küll wähe, aga see läks märki, eks? — Igatahes on kindel: Teie lähete mehele, keda teie weel ei tunne!“

Preili tõusis üles.

„Teil on õigus, proua Skodrowski. Mul oli täna pärast lõunat äge kokkupõrge. Ja ka muidu läks kõik märki, mis ütlesite. Heameelega tulen ma tagasi, niipea kui rahulikumaks olen jäänud.“

Kaardipanija kolmas korda järgimööda lühidalt. See tähendas ta usaldusealusele: „Ole silmapilk walms, mine sellele daamele järele, kes praegu siit lahkuw, ja uuri järele, kuidas asjad on.“

Weel wahetas proua Skodrowski neiuiga mõned sõnad, pistis tänades anud kulla taskusse ja kahetjes, et midagi kindlat ei olnud ütelda wõinud. Aga mis weel ei ole, wõiwat weel tulla. Kuid preili tulgu teine kord rahulikumas meeleolus.

Järgnes südamlilik käepigistus, ja kaks minutit hiljem istus proua Skodrowski ühe naisiõolise wastas, kes teada tahtis, kas tema Paul mitte naabri-neiu poole ei hoia.

Juba mõne päewa pärast oli neiu tagasi tulnud. Proua Skodrowski tereitas teda väga lahkesti ja waatas talle sellejuures kindlasti näkku.

„Täna olete teie palju rahulikum. Täna lähed kõik hästi — küll näete!“

Ja kõik läks hästi.

Neiu ajas filmad imestuse pärast pärani. See oli ju otse hull, mis ta kõik kuulis!

„Kaardid töötavad teile väga palju raha.

„Aga just raha seisab teie teel ees. — Oh häda! — Oh häda! — Teie wanemad on surunud! — Kuid teie olete nähtawasti oma sugulaste juures — eks ole nii?“

„Jah, proua Skodrowski.“

„Hm — hm! — Ja nimelt ühe wana tujase herra juures. — Peaaegu näib, nagu ei soowiks tema teile, et nii rikas olete!“

Äge peanikutus kinnitas kaardimoori sõnade tõsidust.

Aga nüüd algasid kaardimoorile takistused. Palju enam ta ju ka ei teadnud. Ainult arwata wõis ta.

„Näete!“

Ta tähendas ristijoldati peale.

„Teid soowib keegi heameelega kosida. Aga ta ihkab ainult teie raha. Minu arust paistab teile enam kui miljon olewat. Ja seda meest toetab teie sugulane, kelle juures teie elate.“

„Tõsi!“ puristas noor temperamentlik neiu.

See oli wesi proua Skodrowski weskile.

„Aga sest ei tule midagi wälja! Jumal tänatud mitte! Sest selle mehe kõrwal saaksite teie õnneluks! — Ja — armas preili — ei, parem ma seda teile ei ütlegi!“

Proua Skodrowski wiiwitas. Wiimaks kehtitas ta õlanukke.

„Ma ei räägi heameelega asjadest, mille lõppu kaardid mulle weel selgesti ei näita. Aga mind huwitab teie asi, armas preili, sest teie elu pole sugugi kerge! — Nii siis, teie õpite ligemal ajal seda meest tundma, kellele teie kord mehele lähete. Misugune ta wälja näeb, kes ta on ja kuidas teie abielu areneb, seda ei wõi ma teile weel ütleda. — Kuid selle eest midagi muud! Teie wanemad olid nõndanimetatud lihtsad inimesed — teie isa teenis enesele ise oma tubliduse läbi suure rikkuse. Teie olete ainus laps. Wähemalt olete üksi weel elus. Teie olete hea kaswatuse saanud — ja nimelt osalt wäljamaal. Näete — see kaart seisab üsna kaugel. Nüüd tahate oma hariduse järele ka abieluse astuda — ja sellest tulewadki „takistused“! — Kas pole tõsi?“

Noor neiu läks niisugust tarkust kuuldes otse jegasjeks. Ei olnud uskuda!

„Proua Skodrowski, teie ei wõi ntind ju kuidagi wiisi tunda!“

„Ei kuidagi. Kust wõiks see tulla. Teil pole ju aimugi, kui palju inimesi päewa jookul usaldades minu juures käib! — Ja kui ma teile tõesti olen selgeks teinud, et kaardipanek — eeldades, seda teeb keegi, kellel selleks oma loomuline anne, nimetage seda magnetismuseks wõi muuks — Iolus pole, siis on kõik hea. Siis wõin teid lootuslikult ka edasi aidata. Ärge mõtelge mitte: see eit wenitab mu asja ainult selleks, et mu käest kuldtükka saada. — Siis ärge parem tulge. Minul pole abijõijateist tõesti mitte proudu. Wastuoksa neid tuleb tihti liig palju.“

Neiu kahmas kaardimoori mõlemateist kätest kinni.

„Ärge siis minust kohe nii mõtelge! Ma olen teile nii tänulik! — Palun, wõtke!“

Wiiekümmemargaline kadus proua Skodrowski pihku.

„Ja ma tohin weel tulla? — Eks ole?“

Wanamoori näole kerkis jälle südamlilik, osawõtlik naeratus.

„Muidugi, muidugi! Ma saan väga rõõmus-tama!“

Teisiti kui ta tulnud, pööras neiu jälle aewu tänawale. Naeratus huuliel, filmades sära. Ta oli ju täisealine! Ja kui onu talle ikka weel noort Meinholdi soowitas, siis tegi ta lühikese protsessi ja üüris enesele elukorterit läände, ehk küll isa testamendis oli tähendanud, et ta kuni abieluse astumiseni tema wenna juures pidi elama, kes wana-poisiks oli jäänud.

Proua Skodrowski oli kohe oma usaldusealuse keudu proua Heisterlohele kirjutanud, et ta tema juure tuleks — tähtsate läbirääkimisele. Kaardimooril oli ju weel hulk teisi kosjajobitajaid käepärast, aga sel juhtumisel oli proua Heisterloh ainus, kellega wõis rääkida. Temal oli ühendust ohwitseride- ja kojaringidega. Ja nimelt need ei ole tasumaksmise puhul kiisid — teadagi, kui lõpp hea on.

Proua Heisterloh oli ka kohe tulnud, oli väga suurt rõõmu awaldanud hea äri lootuses, aga mitte märgata lastnud, et ta praegusel filmapilgul paruniprouaga waenujalal wiibis, paruniprouaga, kes koja- ja ohwitseride ringis nii osawasti oskas töötada.

Proua Skodrowski tundis paruniprouat ainult pealiskaudselt, oli teda ainult kaks wõi kolm korda näinud. Tasumaksmist toimetas proua Heisterloh ja nimelt väga auvasti. „Arilikult“ ei olnud tal siis paruniprouaga otsekohese midagi ühendust. Ja kui see kord mõni kuu tagasi oli katjunud proua Heisterlohed, wälja jätta, oli proua Skodrowski huuled kokku pigistanud ja waikinud, kaartide abil aga äri kakskümmend neli tundi hiljem lühta ajanud. Kõik pidi elus „korras“ olema. Et paruniproua õige ruttu pidi alla andma, oli selge. Ta tarwitjes

ainult kõik need summad, mis ta viimase kolme aasta sees teeninud, kokku võtta, siis nägi ta, mis proua Heisterlohe abi tähendas. Nii hülgawat äriühendust ei lõpetata nii kergesti.

Kui aga proua Skodrowski nüüd proua Heisterlohele oli peale käinud, et see oma nukud nüüd tantšima paneks, oli see tunnistama pidanud, et ta wahekorid paruniprouaga veel mitte korras ei olla.

Proua Skodrowski oli ainult kulmusid kergitanud ja ütelnud:

„Müll paruniproua tuleb jälle tagasi. Seni hoian ma oma neiu kinni. Äri läheb libedasti. Odake oma tund rahulikult ära ja ärge tehke paruniprouale leppimist raskeks.“

Kuid nii ruttu asi siiski veel ei läinud.

Noor neiu oli juba kaks korda kohal olnud, aga ikka oli veel „takistusi“, viimati õige tihedalt.

„See ei või tõesti enam kaua kesta, armas preili, ja teie õpite seda tundma, kellele lähete. — Tulge wahest nelja nädala pärast kord jälle siia!“

Wahpeal oli kindel arwamine walitsemas, et paruniproua jälle mõistlikuks sai. Ei sündinud see mitte, wõis ju nimeta kirja läbi järele aidata. Üks wõi teine neist ringkondadest, kus rikkaid naisi waja, oli siis paruniproual ikka käepärast.

Ainult ära oodata!

Umbes kaks nädalat hiljem ilmus proua Heisterloh. Palju sõnu polnud waja.

„Kõik on jälle korras — lootused head,“ ütles külaline.

Proua Skodrowski küsis oma usaldusealuselt, kui palju „kundesid“ veel ootamas on.

„Wiis — Berliini toas.“

Kes seal istusid, nende käest polnud palju teenida.

„Saada nad ära,“ ütles proua Skodrowski.

Usaldusealune toimetas oma asja wäga õrnatundeliselt. Ta astus tõsisel näol Berliini tuppa ja ütles taja:

„Proua Skodrowski kahetseb wäga. Aga tema jõud on otsas. Ta palub daamisid, homme lahkesti tagasi tulla.“

Ja need wiis tõusid üles õhtes, lahkusid wäiksel majast ja pistsid pead tänawal kokku. Proua Skodrowski oli ometi wäga mõistlik eit, nii wiisakas ja hea. Ja kui ta jõud rauges, siis ta rauges. Ei olnud midagi parata. Ja siis jutustas igauks neist oma kogemustest, mis tal kaardimooriga olnud, ja oma naabritest. Nad kõik olid wäga rahul.

Proua Heisterloh wastu laskis proua Skodrowski näokatte langeda. Ta nihutas tooli pragisewa kolde lähedale.

„Noh, rääkige siis, mis mulle tarwis teada on!“

„Mees on suur, sirge, 32 aastat wana, wana mõisnikujoost, ratsakaardiwäelane, kannab monooklit ja on sõjakäigu Lõuna-Lääne-Afrika raasa teinud.“

„Ja kui palju sularaha on temal waja?“

„Seda ma veel ei tea.“

„Noh, sellega on ka veel aega! — Noor neiu saab õhwitseri paruniproua juures tundma õppima?“

„Nagu ikka, proua Skodrowski. — Aga kui ta ligemal ajal teie juure tuleb, saan ma seda aeglasti teadma.“

„Muidugi!“

Siis wõtsid mõlemad kosjasobitajad head õhust ja tundsid elust rõõmu.

(Järgneb.)

Et sind ei unusta.

Kui kallist kodust läksin
Ma waenuväljale,
Siis ütles kase warjul
Mull' hella neiuks:

„Sa wõitle wapralt, julgelt
Seal kommunistiga.
Tall' jaga ohtralt wemmalt,
Ma sind ei unusta!“

Nüüd olen wõideind wapralt
Ja päästnud kodumaa
Ja igawuses ootan
Talt, kes ei unusta!

Et saadaks kirja, „suitsu“
Ehk lehte lugeda,
Ehk pühadeks paar muna,
Et sind ma unusta!

Ma tõmban „sambla junni“
Ja loen lutikaid,
Sest neiu õngitsewad
Seal „ajapikendaid“.

Slin wõitlen wapralt, julgelt
Ma kommunistiga,
Tall' jagan ohtralt wemmalt,
Ta mind ei unusta!

Mu kena, petlik neiu,
Sa laulu kuulda saad,
Kui waenuväljalt koju
Meld jälle marssma näed.

Wõid aegsalt ahju peale
End asetada sa,
Ja kirju kiisu seltsis
Seal uinu magama!

1. jal. polgu kuullipuhja Arno.

Kandidaat.

Kui wigasejalaga hobuseruunaja Männiku Jäfs katust parandamast koju tuli, astus naine talle ajalehte käes hoides wastu ja tegi wiisaka kummardufe.

„Tere kah, kandidaadi herra!”

Jäfs wõttis piibu suust ja waatas tõsiselt naise peale.

„Mis sulle pähe on läinud?... Mis sul wiga on?...”

Naine muigas kuiwalt.

„Mis mul siis wiga peab olema? Mitte midagi... Mul ainult hea meel, et mu mees ka suurte herrade sekka wastu wõetud!”

Jäfs hakkas lagunud kasukat seljast ära kiskuma.

„Räägi selgemini, mis see lori peab tähendama?... Kuhu suurte herrade sekka ma olen satinud?... Kui sa mõtled, et ma „põllumeest” olen hammustanud, siis sa eksid... Ma olen niisama tark, kui setu ristipoeg!”

„Oled sa aga passipasfuk küll, seda ma pean sulle ütlemä... Ta ise ei teagi, mis taga siin ilma peal ära tehakse!... Kas sa siis mitte kuulnud ei ole, mis asjad siin ilma peal sünniwad?... Sa oled ju nüüd kandidaat!...”

„Mis kuradi kandidaat!”

„Mis kandidaat!... Asutawa Kogu kandidaat!... Kas kuulud?... Hobuseruunamise pead ja nüüd päris nurka wiskama... Kui sa Asutawasse Kogusse lähed, ega sul seal enam aega pole hobusekronudega jännata!”

Jäfs kehitas olgu.

„Kas sa teed nalja wõi räägid tõtt!... Kes sulle seda ütles — miilits käis siin wõi?”

„Mis mul miilitsaga asja!... Waata, siin on ajaleht — wõid ise lugeda... Näe, siin seisab selge kirjaga: Eesti Sotsiaaldemokraatlike Töölise Partei kandidaatide nimekiri nr. 2... Sa näed, siin seisab sinu nimi — Männik Jakob!... Noh mis häält sa nüüd teed?”

Naine pani ühkelt käed puusa.

Jäfs wõttis ajalehe, istus kolde tulle walgele ja hakkas filmipilutades lugema.

„Pagana tuhmit trükiwad kah... Kisu ette üks peerg ja näita mulle natuke tuld... Ulata need wanad prillirifud ka siia poole...”

Naine andis talle prillid ja pani peeru põlema.

Jäfs puhus hingeõhku prilliklaaside peale, pühkis nad westihõlmaga puhtaks, waatas neid wastu tuld ja seadis nad siis silme ette. Tükk aega waatas ta uuriwalt ajalehte ja Jonas siis muigades.

„Waata ligundisi, mis nad ära teinud!... No kas neil siis nooremaid ei olnud, et nad just minu wälja walisid?...”

„Kust need nooremad sul ka wõtta on? Nooremad kõik sõjas... Ja ega sa siis ka jumal teab, kui wana ei olegi... Sa ikka päris wa kraps inimeloom alles... Ja kuula nüüd asja, mis seal na teha on! Istud kusagil nurgas, teed oma paar seadust päewas walmis ja asi tahe... Ega sul seal kiwa kangutada pole, et ära wästitab...”

„Ju ta tõsi küll on, aga... Tea, mis see siis tähendab: Tooma p. Tallinn... Männik Jakob Tooma p. Tallinn?”

„Näita siia... Ah see?... See on küllalt selge — lähed Toompeale elama, Tallinna... Eks need suuremad herrad ela ikka Toompeal... Ega seal siis wiga ole!...”

Jäfs pani lehe kõrwale ja jäi mõtlema.

„Mis pagan nad siis must just sinna sotistide sekka säadisid?... Ma põle ju ilmaki mäsand ega treekind, ega põle ka soolaputkas kinni istunud... Sure ükskord ära, aetakse ilma jumalafõna lugemata mulda ka weel... Kes seda sotilisti siis ristiinimeseks peab...”

Naine lõi käega.

„Katsu asja! Kui sa maamullas oled, on sul üks kama kõik... Sa pead ikka katsuma, kudas siin maa peal lõbusasti aja üle saad ajada.”

Jäfs tõusis püsti.

„Tea, millal see sõit siis lahti läheb?... Peaks ühe paari mõistlikumat peju muretsema. Kus sa selle paigatud särgiga suurte herrade sekka lähed?”

„Noh, ega sa siis särgiwäel seal istu!... Kes sind seal naa wahib!”

„Mine tea... Juhtub aga nii, et töö kibedaks läheb, pead wammuse maha ka ajama.”

„Mine ikka... Kes sulle wanale inimesele siis nii rasket tööd kaela määrab!”

„Ja... aga tubakat peaks ühe naela ikka katsuma muretsema... Ilma tubakata läheb süda wõltsiks ja siis pole sellel töö! ka mingit maiku!”

„Noh, katsu weel asja!... Kui sa kroonu ameti peal oled, ju sul siis tubakas ka prii on... Näe, soldatidki saawad prii tubaka, ja kandidaadid on ikka suuremad mehed, seda teab ju igauks!”

Jäfs hakkas tuba mööda edasi-tagasi käima.

„Noh, olgu nüüd asi kuidas on, aga kui ma seal Kogus saan olema ja elama, küll ma siis juba seadused wälja trükin... Ära sa seda arwa!... Niisugust krempelt, nagu õhusõit ja lendamine, ei wõi juba tubada... As sa kolad ülewal taewa all oma suure sepeljiniga ja tuled ainult siis alla, kui kõht tühjaks läheb... Kui aga wallamaks maksta tuleb, istud jälle peale ja — aidaa! — lähed, mis suitsu juga taga... Ja mis sul masinaga wiga kihutada — pole sul ruunamist ega rautamist waja... Ei, bratets, niisugune seadus ei lähe!...”

Naine astus ta lähemale.

„Ja siis läse, Jäfs, Kriipsu Leenu Siberisse laata. See ei ole kellegi inimene, ta ajab terve ilma hukka oma märatsemisega... Mõttele ometi, ma lähen täna Lupsu Peetri juurest soola tooma, ta tuleb mulle värava peal vastu, sülgab ja ütleb mulle: „Ma Iduapuu!“ No, kas need on ristiinimese tööd ja teod?”

„Ah, naistega ma müüd hakkam seal aega viitma!.. Aga Upaku Jürile ma ikka ühe wingerpusi mängin... Las ta sigudik siis mäletada, mis mees Männiku Jäfs on!.. Ah ta pumpab igapäew puskarit sisse willida ja teistest inimestest ei tee wäljagi... Nii see asi ei lähe, armas sõber! Ega teise inimese suu ka seinapragu ei ole, ära ja seda mõtle!”

Terwe õhtu harutasid Jäfs ja naine oma tulewast tegewust ja tegid kawatsusi ja plaanisid. Maja-peremehe lubas Jäfs wangi lasta panna, sellepärast, et see üüriraha nõuab.

Teisel päewal warakult läks Jäfs miilitjawalitsusesse teatama, et ta tulewal nädalal ära sõidab Tallinna Asutawasse Kogusse.

Kui ta sealt tagasi tuli, oli tal otjaefine kortsus ja ta sülgas tihtilugu wihaselt.

Kodus tahtis naine talle seletama hakata, et waja tingimata niisugune seadus wälja töötada, mis majaperemeestel ära keelab üüriraha nõudmast, kuid Jäfs tegi wihasse näo ja käratas kurjasti:

„Käi pörau kõigi oma seaduste ja asjadega... Waata; kui ma sulle siit ühe tohlaaka ära winnan, siis on sul üüriraha makstud... Ise wana inimene, aga mõistujenatukest ei ole põrmugi... Ajab lori, nagu karjapois... Kurat wõtku sind kõigi oma kandidaatidega... Kas mul wanal inimesel seda ninawõru waja oli?... Häbi kõik silmad täis!”

Naine tegi suu lahti ja waatas arusaamatalt Jäfsi otsa.

„Mis sul wiga on?.. Mispärast ja pahandad?.. Mis seal miilitjas räägiti?”

Jäfs sülgas.
„Mis seal miilitjas räägiti? Mine küsi, küll siis lauled... Suud ja silmad naerdi mul täis, wat, mis seal räägiti... Kui ja ajalehest aru ei saa, siis ära parem loegi!.. Sa mõtled, et üksainus Männik maailmas elabki?.. Wõta luuawars nurgast ja wea sulle mõni kandidaat mõõda küljekonte, küll sul siis meelemõistus pähe tuleb!.. Sigudik!..”

Jäfs sülgas ja hakkas tubaka juurikaid paberisse keerama.

Naine tõmbas suurrätiku ümber ja läks midagi arusaamatalt ümijedes toast wälja.

Gori.

Mõistatus.

Meister Prummi nägu oli kiirest hõoweldamisest üleni higine. Oi, meister Prumm tundis oma tööd. Ega tal siis ka muidu nii palju tellimisi polnud! Aga ainult üks wiga oli meister Prummil: ta jäi wanaks — silm ei seletanud enam hästi ja pea unustas isegi kõige tarwilikumaid asju. Nii otsis ta alles mõne päewa eest kõige suurema hoolega tollipulka, riidles naisega, kurjustas pojaga ja leidis wiimaks tollipulga oma peost. Niisama otsis ta ka tihtilugu piipu. Aga nüüd oli ta juba kawalamaks jäänud: kohe, kui midagi kadunud, waatas ta kõige enne oma pihku.

Homseks pidi Prummil kapp walmis olema, mida keegi tähtis isik temalt juba paari nädala eest tellinud, ja sellepärast ta nii tõttaski. Homsesse polnud enam palju aega.

Sahisedes libises hõowel üle sirge kaselaua ja sirisedes kerkis hõowli peale pikk laast, tõmbas enese walusalt kõwerasse ja kukkus põrandale, kuhu neid juba palju kogunud oli. Oredas kuhjas seisid nad pingi ees ja sahisid jalge all iga liigutuse juures.

Toas hõljus paks tolm. Nagu läbi halli udu paistis seinte äärest mõned poolwahnis laud ja kapid. Tuba oli wäike, aga läbi tolm paistis ta weel wäiksem, ja laudade, kappide wahel liikus Prumm, nagu tondi kuju, wedades jalgega laaste laiali.

Ja siis weel see suits! — Kui laaste liiga palju kogus, ajas meister nad ahju ja pani põlema. Aga ahi oli wana ja wilts ja ajas suitsu sisse, mis tolmuga ühte sulades õhu weel udusemaks ja paksemaks muutis. Aga Prumm oli kõige sellega juba nii harjunud, et ilma tolm ja suitsuta ta ennast siin mitte küllalt kodusena poleks tunnud. —

Prumm lõpetas hõoweldamise, pühkis jälle kord näolt higi ja waatles oma tööd. Aga wist ei paistnud talle kõik hästi korras olewat, — ta keerutas lauda käte wahel, silmitses seda arwustawa pilguga ja wõttis seina pealt sirkli. Ja juba tahtis ta sellega hakata lauda mõõtma, kui talle — wist küll toas heljuwa tolm ja suitsu mõjul — kange aewastusehoog peale tuli.

„Sttsih, atsih...“ aewastas ta ja lisis juure: „Sindrema tolm...”

Ja sel silmapilgul tundis korraka Prumm, et sirkel ta näppude wahel enam polnud.

„Ah sa sinder,“ kirus meister iseeneses, aewastas weel korra ja hakkas wihaselt mahakukkunud sir-

kelt otsima. Aga sirkel on wälke asi, — mine otsi ta laastude seest nii hõlpsasti üles.

Meister Prumm tõmbas enese ähkides küüru, pühkis prillisid ja kobas ärritatult laastude sees. Wihasel loopis ta neid kahele poole laiali, otsis ja otsis, aga sirkel jäi kadunuks.

„Mh... Kuhu ta sai, siia ta ometi kukkus,“ urises ta ja otsis veel hoolsamini.

Meistri habeme ja juuste külge hakkas prahi sees tuhnimise tagajärjel paks tolmu kord, silmakulmud olid saepurust walged, aga ikkagi ei tulnud otsitaw asi nähtawale. Prumm hakkas juba õige tõsiselt wihastama.

„Kuhu ta kadus?.. Just kui tina tuhka... Arusaamata! Nagu jalad oleks teisel all olnud,“ kirus ta.

Laastude sahisemisest tihenes tolm toas ja meister pidi mitu korda aewastusehoo pärast otsimise katkestama.

„Ha, isand Prumm, teil on midagi kadunud,“ kostis ukse juurest hääl.

Prumm tõstis oma saepuruse habeme üles ja nägi ukse läwel naabri Pääsukese kõhna kogu.

„On teil aga tolmu toas,“ sõnas Pääsuke. „Teie peaksite wahest laskma oma töötuba puhastada, aga niimoodi seisab siin juba wist küll mitmeaastane tolm... Ma ei ole kuskil veel nii palju tolmu näinud!.. Aga te otsite midagi?“

Pääsuke astus uudishimulikult tuppa.

Prumm urises midagi tusaselt ja hakkas pikaldaselt asjalugu seletama, heites sellejuures naabri peale läbi tolmuste prillide wihaseid pilke, nagu oleks see sirkli kadumises süüdi.

Pääsuke kuulas teraselt Prummi seletust, ja kui see lõpetanud oli, sõnas ta targalt:

„Aha... Nii ei saa teie endi sirkli kätte, siin on natukene mõtlemist tarwis. Mina olen ennemini salapolitseis teeninud ja tunnen niisuguseid asju. Enne on tarwis selgitada järgmised küsimused: kus kohas, kuidas ja millal sirkel kadus?“

„Mis siin selgitada,“ pahandas Prumm ja hakkas uuesti otsima. „Ma olen põranda toll-tollilt läbi tuhkinud, aga mis kadunud, on kadunud, seal ei aita mingisugused selgitused... Siin on wanakuri ise tegewuses!“

Pääsukene naeratas kaastundlikult ja sõnas:

„Külmawereliselt ikka, külmawereliselt, isand Prumm! Küll me sirkli juba jälgile saame, tarwis ainult mõelda!.. Esiteks on asjalugu nii, et sirkel maakera ligitõmbamise mõjul mitte lakke ei wõinud kukkuda, waid põrandale pidi langema. Teiseks peab ta siin toas olema, sest jalgu ju temal all polnud, et ära jooksta. Kolmandaks, nagu teie ütlesite — seisite teie siin pingi ääres, kui sirkel kukkus; et sirkel mitte weerew asi pole, peab ta veel praegugi siin laastude sees olema... Ha, isand Prumm, kas näete, me saame wiimaks jälgile!“

Pääsuke naeratas heameele pärast ja tundis oma terawa mõistuse üle rõõmu. Kärmosti hakkas ta ühes meister Prummiga sirkli otsima. Pääsuke tõstis ettevaatlikult iga laastu, kuna Prumm neid kärsitult sasis.

Aga asjata. Sellel otsimisel olid samasugused tagajärjed, kui ennegi.

„Mh... naljakas,“ sosistas Pääsuke, ja ta nea tuju hakkas pikkamisi kaduma. „Siin on imeliku looduse nähtusega tegemist... mingisugune magneedi jõud...“

Pääsuke waatas mõttes oma ette maha ja tegi just niisuguse näo, nagu salapolitseinik, kes kurjategija jäljed korraga käest ära kaotanud.

Prumm jatkas wihase ägedusega otsimist.

„Mh... iseäralik juhtumine, iseäralik looduse nähtus, kordas Pääsuke iseeneses ja toetas ennast pingi najale. Aga sellel silmapilgul, kui ta tagumine kehaosa pingi äärt puutus, kargas ta ehmatanult tagasi, — mingisugune teraw asi oli teda torganud. Prumm tõstis oma sasis habeme imestanult üles ja... ja nägi pingi peal kaua tagaotsitud sirkli. Ilmsüütalt lamas see pingi peal muude riistade hulgas ja tegi niisuguse näo, nagu poleks see sugugi tema olnud, kes praegu isand Pääsukest torkas.

„Pthui tont... waata, kus ta on,“ rõõmustas Prumm ja üle ta näo wenis lai naeratus. „Ma ei teadnud laua peale waadatagi!..“

„Ha...“ sõnas Pääsuke sügawmõtteliselt ja silmitses teraselt sirkli. „Ha... Siin on tingimata mõni saladuslik jõud tegewuses...“

Ta aewastas, äegas käega silme pealt tolmu ja lisis siis aeglaselt juure:

„Mh... ainult sellest ei suuda ma kuidagi aru saada, kuidas mu rumalam kehaosa sirkli üles leidis, kuna pea sellega mitte hakkama ei saanud.“

Ja mõttes astus ta toast välja.

Prumm hakkas uuesti tööle.

Wihisedes lendas hõowel üle kaselaua ja keereldes kukkusid laastud.

* * *

Ratsakunstnik M. palub kunstratsutajanna N. kätt. „Kahetsen,“ wastab N., „kihlasin enda eila tulesööja Tulisega!“

„Mis? — Selle kommeteta inimesega? Kel kõige vähematki eluwiisi ei ole; sest isegi tuld sööb ta noaga!“

*

„Armas ema,“ ütleb Linda, „oleksid sa ometi minu wanune! Kui ilusasti wõiksite siis üksteisega mängida!“

*

— Sinu onupoeg on siis suur kaktusesõber?

— Suuresti, sest ta on oma tütrelegi Kaktusnelda nimeks pannud!

*

— Küll on juutidel Tallinnas hea põli — söowad selget sja, nagu waremalt sandid Saksamaal!

— Jah, hakka sina ka hangeldama, küll siis näed, kuidas sai toitlusministeriumist sulle lauale kerkitab. Samuti suhkur.

* * *

Jüri-öö 1919.

„Ah sina olidki see, kes tahtis Jüri-ööl Eesti wabariiki kukutada. Säh sulle nüüd selle eest eht Eesti

Lootufeta väljawaade.

Kooliõpetaja Schulzahn sammub rahulikult maanteed mööda kottumaja poole ja silmab kaugelt Pendre Jaaku. Kui agar teltskonnategelane ei lasa ta iial juhtumist mööda, et inimesi ergutada ja neile hariduse wilja meeldivalt ette maastada. Täna, pärast Asutawa Kogu walimisi, ootas teda üks pettumus. Jaak, kes harilikult vaikides kooliherra kõnet kuulas, oli täna üllatawast iseseiswaks mõttejaks muutunud. Egidale jõudes tõmbas Jaak wihaselt oma kübara maha ja pigistas, kui tangides, oma hiigla rusikaga kooliherra kätt.

— Noh, kuidas omal pool elate? Terwis on ikka hea? — küsib kooliõpetaja.

— Mis ta om, kes nüüd terwisest küsib... —

— No, teie, Jaak, ei wõiks küll oma terwise pärast pahandada... Olete pool paksemaks läinud, kui minewal nädalal.

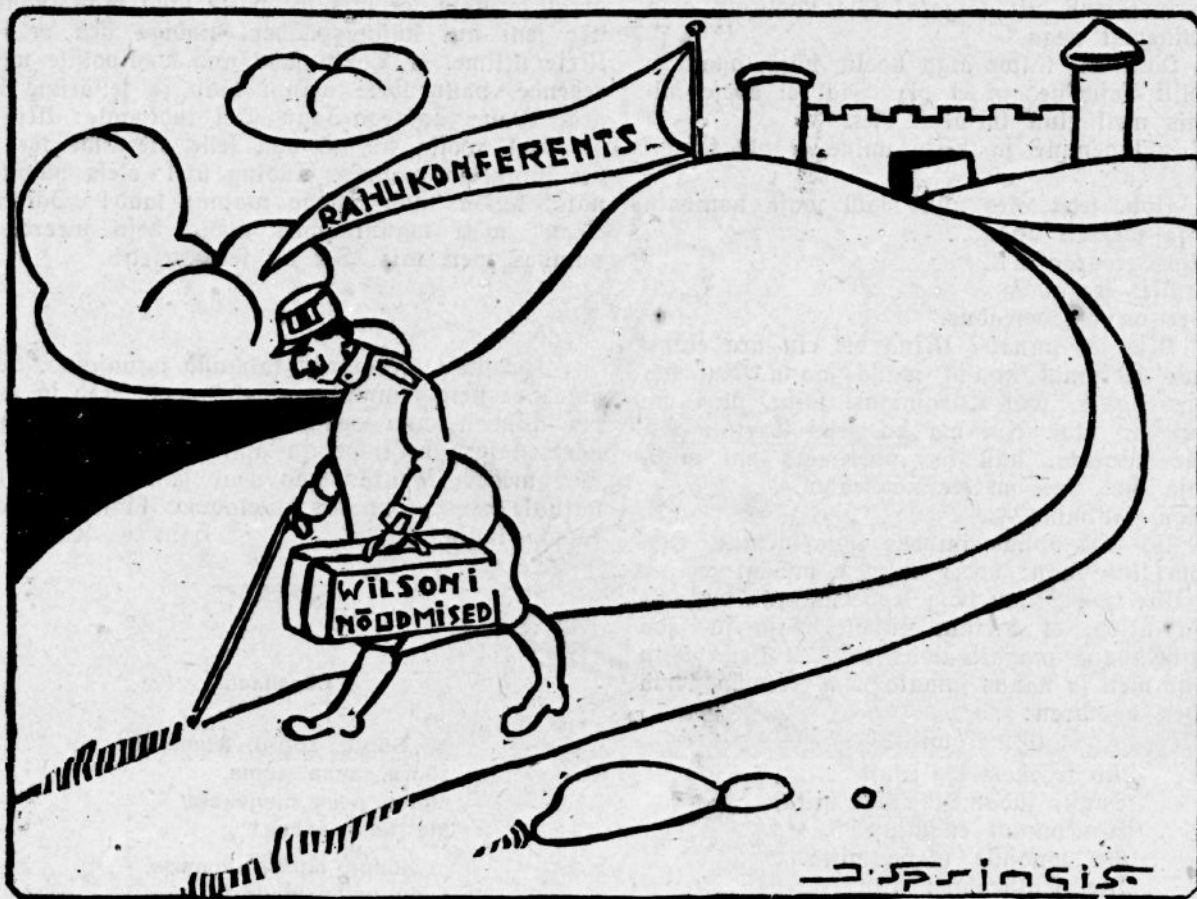
— Jaah! ma aie endale 4 paari püksa jalge: see om see paksum... —

„Kas teil tõesti külm on? Ilm on ju ilus...“

— Ei. Nee kuradi 2-e lumbre mehe om nüüd meid wõtnu. Kes täab, mis tuleb... raha wõetes ära, maa jagates ära, looma jagates ära... no, mis sest talust sös üle jääb.

„Ah, sellepärast panidki ennast mündriks?“

Pajju kisa, kuid wähe kannu...

Itaallane (rahukonwerentsilt lahkudes): No siin nüüd on mu nelja-aastase sõja tasu...

— No — selle jaoks. Jääb mõni paar püksegi weel.

„Nii tumedalt ei maksa tulewikku waadata. Elu on edenemine. Kõik, mis sünnib, läheb paremuse poole, õpetas juba Voltaire. Peab lootma.“

— Mina ei looda midagi...

Kooliõpetaja wiivitas natukene ja lausus: „kas tulete ka „ühistöö“ koosolekule?“

— Mis ma sinna otfi?

„Kui teie „ühistöö“ kaasa töötada ei taha, siis peaks teie ometi tema kasu tunnustama.“

— Mina ole seda ühistööd elu aig tennu.

„Teie naljatate...“

— Naljatan? Hm. Mul om runt üks oma 100 wakamaad suur, kae sääl ütfinde tööd tetä! Pere om 8 inimest suur, ütten lõhume suwel tööd. See om „ühistöö“.

Schulhahn tõmbas sügawalt hinge. Waatas selge kewadise taewa poole, kus lõoke kõlisedes kergetse õhku tõusis, ja katsus weel: kas teie waaest ehk Punase-Risti osakonnas töötada ei taha?

— Arge teke seda nalla, herra. Punanel! Sest ajal, kui enamise hie külline, ei mõta ma seda

õena suhu. Kui naine waest seda karwa räti pähä paneb, siis sõida ma nagu halli jängin.

„Hm. Wäga imelik. Ennemast olid teil teised arwamised. Seltis peaks ikka käima. Seal õpib inimene mõndagi, kuuleb ja näeb. Seal peetakse ka ettelugemisi. Põllumehele on haridust tarwis.“

— Mis ta sellege tege?

„Haritud inimesel on latem filmiring ja oskab rohkem põllust saaki püüda.“

— Silmaring! Sest saadik, kui ma oma kuu-siku kopli tagast maha raiin, om mu filmiring õige lahe: waata, kas wõi Wiljändise; ja wõi kaswab ikki omat wiisi, kas ja mõistat Saksa keelt, wõi ei mõista. Pane aga sõnnikut peale.

„Aga kunstwäetuse tarwitamine on teil wäike siin nurgas.“

— Küll meie seda teame ilma koolitagi, aga kost seda wõtta? Saksamaalt midägi enam ei saadeta...“

Jutumehed tegid suitsu. Schulhahn laskis kaheharulise suitsujoa ninast wälja ja täitis wärsket õhku lõõnõnõd sarwe haisuga. Natukese aja pärast:

„Mina lihtsalt ei jaksa aru saada, kuidas Teie hariduse väärtust nii salgatel Ise koolitate oma poega pikemat aega.“

— Poissil oli talve aiga koolin käia, aga ega seit koolist kasu kedagi ei ole. Sääli ei õpete midagi, mis meil elun tarvilik oles.

„Kas lugemine ja kirjutamine ei ole tarvilikud?“

— Noh, sedä oles nüüd küll waja kontrahi kirjute ja wekslit anda...

„Aga geograafia?“

— Mis see om?

„See on maadeteadus.“

— Mis see annab? Mina ole elu ära elänu ja ei ole Wiljandi kreisist wällä saanu. Kui ma ka tahäs Saksa- wõi Türgimaale sõita, piiri om kinni, ei saa läbi. Kui ma ka peas Tartuse wõi Tallinase minema, küll jis woorimees mu wõib, koe waja om. See om see käokrahw.

„Aga laulmine?“

— No sedä õpsiwie inimese enne kirikun. Aga nüüd om ilm ukan: noore inimese midägi enämb ei usu. Näe, wa Silmu poig loeb Tallinna punaste lehte ja ütley, et kirikut ei ole waja ja sedä wõib kihelkonna magatsi-aidas tetta... Heila õhtu käis tõe meil ja nakas jumala sõna teotama, temä laul ehen kambren:

(Omäl wiisil.)

Oh wõtkem walitsust
Suust, südamest nüüd kiita,
Kes punast enamlust
On jõudnud maha niita.
Me Talurahwa liist
On wägew sõjariist,
Kui eessi-lõualuu
Lõi maha masju sou.

No, kas siin om aru, sell laulul! Häbi om kōnelde, kallis jumale õdak!

„No, hea küll, jätame see jutt, naaber, aga ütlege ilma naljata, kas arwuteadust ka tarwis ei ole?“

— Rehendust wõeh! Hohohoo! Sellega oli meil minewa aasta üüts nali. Minu poiss oli suwel kihelkonna koolist kodun. Üte päewa tuleb meile üüts wana-wara korjaja, üteldi tudinga Tartust ollen. Seni kui talle süwwä tetti, aie tõe juttu minu pojage koolin õpmisest ja wiimäte näidas poiss talle oma tunnistust. Tuding näi, et poissil rehendus- sest lummer 5 oli, and talle kōhe ülesande. Tema ütley: waata, siin om wee-wann. Wõta tollipulka, mõõda wanni laius ja sügawus ära ja rehende wällä, kui pallu sinna wett sissi läab. Poiss rabas tollipulga ja sõit wanni sellän ulga aiga, peräst nakas raamatide seest waateme ja rehendeme. Küll ta waene rehend! Mitu poogend paperd oli lumbrit täis, juusse lätšiwie tõsel pähän püsti, kui tedre-kukel, filmä walges... Wiimäti õhtu tuli mede wallawaene, wa „Jalgega-Jaan“ oma luuakimbuga sissi. Teie tunnete Jaani küll?

„Ah, see sandikene, kes meie koolilastete leiwa eest luudajid toob?“

— Seesama jah. Tuli sissi, teret tudinga- ärrat ja küsk, et mis see poiss laua man maalib, käe seni kui küünaspäadeni tindiga ära määrä. Meie ütlime, et Tartu saks and koolipoissile wällä rehende, pallu wett wanni läab ja sellätime kōk ära. Wana Jalgega-Jaan ütley tudingale: Mia ei ole küll koolin käinu, aga selle ülesande tee ma üte minutiga walmis. Tuding ütley: oles huiwitaw nätä, kuidas sina sellega walmis saad! „Jalgega-Jaan“ wõtt wanni, wiis wällä kōja weerde ja pumbas wett täis. See oli see effeseh!

* * *

Natukeje aja pärast lahkusid jutuajajad. Jaak astus raskete sammudega kehet porist teed ja waatas nukralt oma orast, mille peal paks raudjää kōnts lasus; kooliõpetaja aga sammus kuiwa tee- äärt mõõda, jahutas oma pead sammetipehme lõu- natuule käes ja kuulas kōseladwas lagisewat pask- räästa laulu. Hans v. Kakk.

Lüpsilaul.

„Sõõru, sõõru, lehmakene,
sõõru, anna piima,
muidu pean hingeke
aia taha wiima!“

Nõnda lüpsab linnaisa,
keda walis madrus,
tänapäew weel linnanisa,
mis siin aeleb adrus.

Lüpsab kontserti, teaatrit,
kunstnikku ja pilti,
lüpsab pappi, lüpsab paatrit,
lüpsab ärisilti...

Lüpsab lehe wälja-andjat,
lüpsab waest ja rikast,
lüpsab iga pakikandjat,
kana kui ka kikast.

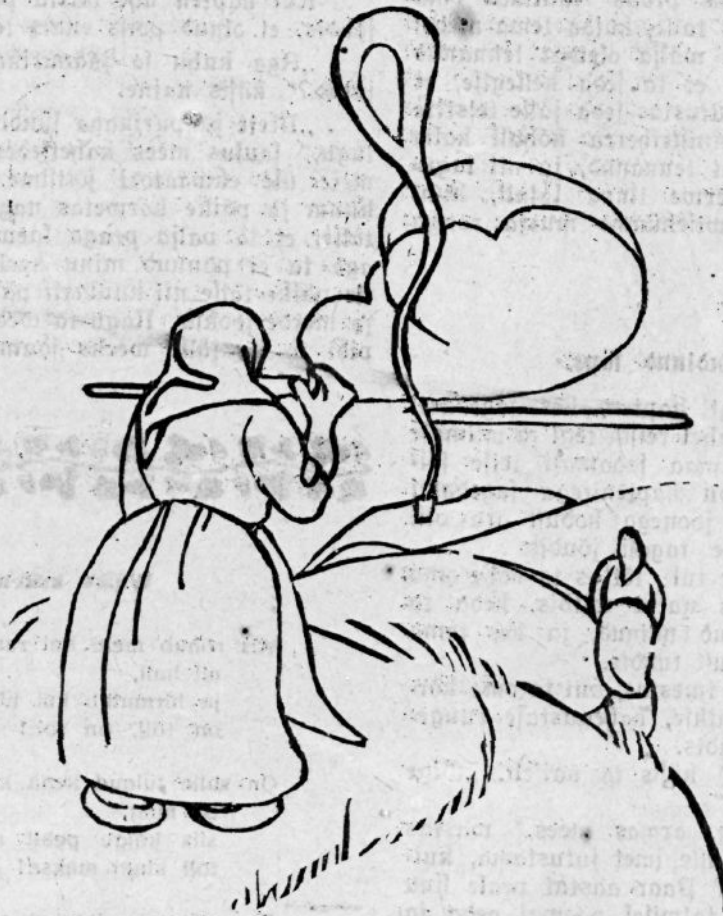
Wõtab, kust weel lial wõtta,
defitsiit kuid suurdub —
juurdlema ei tema tõtta,
kus see häda juurdub!

Tema ainult lüpsab, nõuab, —
pikaks wenib nisa,
ja nii pankrotile jõuab
meie linnaisa!

„Sõõru, sõõru, lehmakene,
sõõru, anna piima!
Muidu peab linn hingeke
aia taha wiima!“

Ja Jah.

Karl ametnik.

Perenaine (teise tare naisele tagant hüüdes):
 „Wõi sinu poeg suur nina... No aga minu poeg om
 veel suuremp — poliitiline arestant!”

Naljanurk.

Ministriherra kõhuvalu ehk viiskümmend musta ronka.

Toitlusministril Kaalikal oli väga uudishimulik naine, kes alati teada tahtis saada, mille üle ministrid oma ühisel koosolekul nõu peavad. Minister tundis aga oma küsijeluid liiga hästi, ei avardamud talle midagi, vaid ütles:

„Teie naised ei mõista suud pidada.”

„Soo!?” pajatas naine ägedalt. „Meie naised mõistame paremini vaikida kui mehed!”

Minister tahtis teda proovi peale panna ja kaebas, et tema kõht hirmsasti valutawat, nii et ta kõige parema tahtmise juures enam välja kannatada ei suuda.

„Mine aga kabinetti, armas mehekene,” ütles naine kaastundlikult, „küll ja oma kõhuvalu siis juba lahti saad.”

Minister tegi seda, ja kui ta tagasi tuli, ütles ta:

„Armas tüvike, mul oleks sulle midagi väga saladusrikkalt teatada, kui ja vaikida mõistad ja sellest mitte ühelegi võõrale inimesele sõnakeiki ei lausu?”

„Ja muidugi, minu südame kallits mehekene,” vastas naine, „ma olen wait nagu haud!”

„Noh, hea küll, siis teatan sulle, et üks must ronk minu kõhust välja lendas, sellest tuligi minu hirmus kõhuvalu.”

„Kas sa näed nüüd, et ma sinust alati targem olen?” hüüdis naine võidurõõmsalt. „See olgu sulle edaspidiseks õpetuseks, et sa tulevikus enam midagi

minu eest ei warja, waid kõik, mis ja kuuled, näed ja tunned, mulle täpisealt teada annad."

Järgmisel päewal läks proua Kaalikas oma sõbranna juure ja jutustas talle, kuidas tema mehel kaks musta ronka kõhust välja olewat lennanud ja keelas pühalikult ära, et ta seda kellegile ei räägiks. Tema sõbranna jutustas seda jälle teistele naistele ja rääkis, et ministriherra kõhust kolm musta ronka välja olewat lennanud, ja nii lagunes see kuulujutt üle terve linna laiali, kuni wiimaks üleüldine arw wiekümne musta ronka peale tõusis.

* * *

Jääpurikast sündinud laps.

Kilulinna elas keegi kapten, kes sagedasti Kilulinna ja wäljamaa wahel reisisi tegi ja wiimase sõidu puhul, ühest wäljamaa sadamast teise sõites, nagu seda kauge sõidu kaptenitega sagedasti juhtub, wiis aastat ühe joonega kodust ära oli, enne kui kodumaale jälle tagasi jõudis.

Kui ta laewalt maale tuli, tõttas ta koha oma korteri, kus tema armas naine wiibis, keda ta juba wiis aastat ei olnud näinud, ja kes tema järele wististi suurt igatsust tundis.

Suur oli aga kapteni imestus, kui ta oma korteri minnes seal ühe wäikse, kaheaastase ruugejuukselise poisike eest leidis.

"Kelle see laps on?" küsis ta naiselt. "Oige kena ja meeldiw poisike!"

"See on minu poeg, armas mees," wastas naine ruttu. "Pea ma sulle imet jutustama, kuidas see laps mulle sündis? Paar aastat peale sinu ärasõitu läksin ma ühel talwisel päewal aeda ja tundsin suurt igatsust sinu järele. Seal nägin ma katuseräästa all ühe ilusa jääpurika rippuwat. Ma tundsin äkitselt piinawat janu, murdsin räästa alt jääpurika, pistsin suhu ja imeisin seda janu kustutamiseks. Üheksa kuud peale selle sündis mulle laps."

Kapten, kes wäikse loomuga ja wäga hea südamega mees oli, wäikis ja ei tahtnud lärmi teha, sest kes oma naist sõimab, see sõimab iseennast. Ta mõtles ka wististi: "Oleksid sa koju jäänud, siis e ioleks seda mitte sündinud. Kui sina wäljamaal wiibides keelatud puuwilja maitseid, aga siis ka naine sinu pärast paastuma pidanud."

Jääpurikast sündinud laps sirgus peagi suureks poisiks. Ühel päewal, kui kapten jälle pikemale reisile Lõuna-Ameerikasse pidi sõitma, ütles ta naisele:

"Kuidas oleks, kui ma õige meie armsa jääpurika üheks reisiks enesega ühes laewale wõtaksin, et ta ka merd tundma õpiks? Wäga wõimalik, et temast hord ka meremees saab."

Naine oli mehe ettepanekuga päri, aga pani talle pühalikult südame peale, et ta jääpurika eest hästi hoolt kannaks.

Kapten sõitis poisiga merele. Ühes Lõuna-Ameerika sadamas andis ta poisi kellegi istanduseomaniku juure kaswatada, selle tingimisega, et selle

hoollega hoolt kantakse, et ta enam kunagi Euroopasse tagasi tulla ei saa.

Kui kapten ühe aasta pärast jälle kodumaale jõudis, ei olnud pois enam temaga ühes.

"Aga kuhu sa jääpurika, meie armsa lapse, jätsid?" küsis naine.

"Meie jääpurikaga sündis õige imelik ja kurb lugu," lausus mees kahetsedes. "Ühel päewal, kui meie üle ekwaatori sõitsime, oli ilm haruldaselt kuum ja päike kõrwetas nagu tulega. Ma ütlesin talle, et ta palja peaga laewa lael ei tohi seista, aga ta ei pannud minu keeldu tähele. Siis paisis päike talle nii kuumalt pähe, nii et ta ära sulas ja merde jooksis. Nagu ta weest oli sündinud, nõnda pidi ta ka jälle weeks saama."

Wäike kukelugu.

Mis rõhub meid kui raudne wall,
nii hall,
ja hirmutab kui hirmus koll,
on toll, on toll!

On sulle tulnud kena king,
oh hing,
siis kõige pealt näed tollisaksa:
toll kinni maksa!

On sulle tulnud tubakat,
siis watt —
näed tollisaksa tolliwaksa:
toll kinni maksa!

On kohale sul jõudnud sool,
oh hool,
sa jälle näed tollisaksa,
ja muudkui maksa!

Kas tulnud ülikond wõi püks,
kõik üks:
sa muudkui otsi tollisaksa —
toll jälle maksa!

Nii piirab meid nüüd wägew wall,
nii hall,
sest igal pool meil ees kui lukk
on kukk. — Oh kukk!

Kaagu Kana.

Töetweneelase nutulaul Eesti Asutawa Kogu awamise
pühul.

Ei ole saba...

Tshort wasmil, kakaja shtuka —
Jeesti iseseisew on;
Wanetshke wid prjamo skuka —
Siin on maksmas Jeesti jonn!

Platshet matuschka Rossija,
Torshestwujet bolschewik —
Kus meil wõimu oli, siia
Tjekkis Jeesti wabariik.

Bülo wremja — gußernator
Tshistoruski Schahowskoi —
Tjöödtas siin kui alligator;
Nüüd on resultat — oi oi!

Igapäew läks Petrogradi
Gubernatorilt doklad
Wjotab tshistoruski laadi
Gubernija ja Estograd.

Nüüd konets on wsemu djelu,
Kontshilos gubernija.
„Estljandskaja“ on kaotand keelu
Gossudarstwoks tõusnud ta.

Tjegid asutawa kogu,
Tjeewad ka sakonisid —
Tshto sa tshort, skashu jei Bogu:
Siin on waja shtükkisid!

Oleks kasakaid meil sada —
Tuhat soldatit — sturma!
Otkrõiwaitaks kanonada
Kaoks „Estorespublika!“

Nu ostawim — jõudu wjahe!
Matuschka on suremas —
Kaugeltki ei ole njahe
Gde porjadok tulemas.

Wenemaa — „mjortwaja duscha“ —
Ei ta enam korda loo —
Sellepärast brat Petruscha:
Tagane — see nitshewoo!

Ama Rik.

„Poiss, miks sa nutad?“

„I-i-h ... mamma käskis mind kartuli sabas
seista ... noh — kartul on siin, aga tal ei ole ju
saba...“

— Kus suitsu, seal sooja, — ütles Tartu enam-
lane, kui ta kirikus piibule tuld peale pani.

— Sul ei ole oõluba, — ütles walla miilõija-
mees, kui ta kirbu kinni napsas ja sahwrisse
wiskas.

* * *

*

— ♦ — Oleks. — ♦ —

— ♦ — Ütles. — ♦ —

— Suur tükk ajab suu lõhki, — ütles wäe-
jooksik kodus herneid süües.

— Peab ikka oma kohuseid tundma ja riiki
toetama, — ütles peremees, kui ta wallamajasje
õjawa warustamiseks wasknõõbi ja pastlapaiga
wiis.

— Punast ma ei sall, — ütles maalitud mees,
kui ta lupist porgandi leidis ja maha wiskas.

Oleks kirp kana suurune, lähaks palju sargi-
riiet.

Oleks hiired sea suurused, neid wõiks nuu-
mata.

Oleks Riia kiriku kukk lihast, oleks ammu
lõõdud.

Oleks piip toobi suurune, poleks palju top-
pimist.

Märkused.

Kuis Wene wolikogus korra oli
üks Purischkewitsh konge lõamees,
me asutawas kogus nõnda woli
üks Joonas annab suule kõige ees
ta uristab ja puristab
ja kõnetoolil kõri kuristab.
Nii meilgi on siis oma weiderdaja,
kuis teda oli parlamenti waja,
ja meie wõtnud Wenemaast eeskuju,
kuis nõuab seda isand Joonas tuju,
sest kalakõhust tulnud kõnemees
peab ikka käima kärarikkalt ees!

* * *

Meile tulnud juba heeringaid,
aga kas neid saab ka see, kes rumal
ja kel sellepärast wähe weeringaid?
Ufun, neid saab ainult teatud — ebajumal!

* * *

Suhkrut, saia — suhkrut, saia
jõowad ainult mõned —
need, kel palju tutwust laia,
kellel targad kõned:
teised oodaku head pilku,
millal saawad kas wõi — silku!

* * *

Tubakas on muutund humalaks,
targad mehed jäänud rumalaks
ja ei tea, mida panna suhu,
kuhu wiimaks minna, kuhu, kuhu!
Sest kui lõpeb ilmas ka weel humal,
mis siis tegema küll peab rumal.

* * *

Et esimene Mai
meil pühaks sai,
üks pilkajagi seda siin siis pea!
Kuid kui sai Wenese pühaks Serafim,
meil peaks pühaks saama mõni Siim —
miks aga Mai? —
Üks naine! —
ei ma seda tea!

* * *

Kas kommunist wõi mustasajaline,
neil tapmine on ikka wafaline:
Denikin Gruusias teeb tapatööd
ja Trotski Narwas toimib wereööd,
kuid ometi on inimesi leida,
kes selle peale pilku weel ei heida,
waid soowivad ka Eestist teha äkki
weel — werehäkki!

* * *

Miks Semper isake ei anna walu?
Ja miks ei tema talu
ta ära jaga?
Tal sellejuures hinge taga
Weel mõte närid,
et selle talu omale hord pärib
ja kuidas oma talu sa siis jagad!?

Kui puudub paragrahw...

Kus puudub paragrahw, seal läheb asi sassi
ja äraandjad käiwad päisel päewal ringi,
et wihaseks meil teha klassi wastu klassi
ja sellejuures püüda iseendil hingi,
kes walmis oleks tegema meil sedasama,
mis Lätis tehtud: — Eestist Saksa kama!...
Jah, sellest aru saama peaks ka ahw,
et puududa ei tohi paragrahw!

*

Maa-andjad on meil põllutööminister
ja weel ja weel — tööerakond!
Ja erakonna liider kui wilister
seal õelda wõib: söö, erakond!

Kuid kõigi teiste erakonde wastu
ta õhutab: löö, erakond!
Ei luba maal ta teistel sammu astu,
kui oleks ta — õöerakond.

Nii seob tema teistel kinni käed
siin wõõga kui wõöerakond,
kuid kuulda saawad tema omad wäed
siin liiderilt: Nöö, erakond!

Hammas Ratas.

Pressija: Wist ongi juba kõik wälja pressitud ... aha ... seal ripneb weel üks tasku — topin selle ka pressi alla, wast saab weel midagi...

Miks eurooplastel ainult üks naine on.

Ühe Inglise misjonääri proua jõi kord Hiina sisemaal ühe mandariini kaheksa naise seltsis theed. Hiina daamid silmitsesid huwitusega wõõra riideid, juukseid ja hambaid, kuid olid otse ehmatanud wõõra suurte jalgade üle.

„Aga sa wõid ju käia nagu mees?“

„Muidugi.“

„Siis wõid muidugi ka ratsutada ja ujuda?“

„Muidugi.“

„Siis oled sa wististi ka niisama tugew kui mees?“

„Seda ma usun.“

„Ja ei laseks ennast iial lüüa, isegi omal mehel mitte?“

„Ei, mitte kellegil, ka temal mitte.“

Mandariini naised jäid mõttesse ja nikutasid pead.

Viimaks ütles nendest kõige wanem mahe-
dasti:

„Küüd ma mõistan, miks eurooplane iial rohkem naisti ei pea kui üheainsa. Ta kardab!“

Kadakasaks, kes „Eestil“ ka omalt poolt natuke tolgata tahab, küsib oma kojamehelt:

„Mõh, kojamees, kas saama sinust kord ka Eestis weel minister?“

„Ei,“ wastab kojamees rahulikult. „Meie ministrid on kõik ülikooli haridusega mehed ja mina seda ei ole. Küll aga wõiksite teie, herra korstnapühkija, praegu Sakamaal ministrikohta loota, sest kõik sealised ministrid on praegu käsitöölised — müürsepad, sadulsepad, korstnapühkijad jne.“

Lõbwi sõnumed.

Parun: Kuid ma sulle nüüd näitab ... wõi sina tebras ei teadmaki, et moisa saks on kuningas!..
No säh sulle su iseseisew Lätvija!

Unustatud õpetus.

Meil suwi andis õpetuse mullu,
et siku ikka sissepoole sarwed:
saks tegi meiega siis lõpuarwet
ja tahtis targaks teha kord ju hullu.
Kuid mis sa teed, kes loll on, jääbki lolliks:
ei Eestis tolku wõtnud keegi pähe
ja targaks saajaid oli ainult vähe —
saks suuremale osale jäi kolliks!

Nüüd jälle saks on püristamas Lätis
ja rahwas tunneb nende salaplaaniid,
kuid lahti on weel Jürmannid ja Hahnid
ja teised juudased — eht Balti jätis!
Kui ununud ju õpetus, mis antud,
eeskujugi siis nendelt wõetagu:
kes wastane, see saagu kinni pantud
wõi üle raja nemad aetagu!

Kahin Drey.

Tubakas, ta kodune kasvatamine ja tar- witamiseks kõlbulikuks tegemine.

Hind 2 marka. Saada Tallinnas, „Yeaduse“ kirjastusest, Harju ja Rüütli uul. nurgal nr. 46/15.

Järgmine „Meie Maa“ number ilmub laupäeval 10. mail 1919. aastal.

Ilmub „Teoduse“ kirjastuse wastutuses ja väljaandel.

G. Kalla trükk, Tallinnas.